

OM NOGLE FOR GRØNLANDS FUGLEFAUNA
 SJÆLDNE SAMT TO NYE ARTER, CHAULELASMUS
 STREPERUS (L.) OG PASSERELLA ILIACA
 (MERREM.) TYPICA.

AF

E. LEHN SCHIØLER.

Samtlige i nedenstaaende Liste over sjældnere Fugle fra Grønland nævnte Skind stamme fra Vestkysten og ere nedsendte til mig i Løbet af den sidste halve Snes Aar.

I Efteraaret 1910 modtog jeg fra Herr Kolonibestyrer Bistrup i Sukkertoppen en *Passerella iliaca* (Fox Sparrow) og fra Herr Assistent Hastrup i Nanortalik en Knarand (*Chaulelasmus streperus*); da disse Arter vare helt nye for Grønland, burde en Meddelelse om deres Forekomst fremkomme, og jeg har da fundet det rimeligt at benytte Lejligheden til samtidig at give en Liste over de sjældnere Arter, som ere komne mig i Hænde i Aarenes Løb, og hvoraf nogle, som det af det følgende vil ses, kun have været nedsendte faa Gange tilforn.

Siden H. Wings »Grønlands Fugle« fremkom i 1898 har der ikke været givet nogen ny samlet Liste over Grønlands Fuglefauna; paa dette Arbejde og dets fyldige og gode Oplysninger støtte da disse Meddelelser sig i alt væsentligt; da det ikke har været Hensigten her at give en fuldstændig Liste over Arterne i Grønland, ere enkelte andre i Mellemtiden — til Dels her i Tidsskriftet — fremkomne Tilføjelser ikke medtagne.

Nettion crecca (L.). Krikand.

Da »Grønlands Fugle« i 1898 fremkom, var kun Artens amerikanske Race, *Nettion crecca carolinense* Gml., med Sikkerhed eftervist for Grønland, l. c. S. 76. Siden da har den typiske Krikand oftere vist sig i Landet og er ogsaa nogle Gange funden i Nord Amerika. (Se t. Eks. Arthur H. Norton: Birds of the Bowdoin College Expedition to Labrador in 1891, Proceed. Portland Society of Nat. Hist., Vol. II, s. 149, Portland 1901, hvor *Nettion crecca typica* nævnes fra Omegnen af Eskimo Island, Hamilton Inlet.) De to af O. Helms i »Fortsatte ornithologiske

Meddelelser (1903) fra Grønland« (Vidensk. Meddel. fra den naturh. Forening i Kbhvn., 1904) nævnte Skind fra Angmagsalikeggen (se desuden: Ornith. Jagtt. fra Angmagsalik i Aarene 1902—08 af Johan Petersen, bearbejdet og sammenstillet af O. Helms, D. O. F. T., 3. Aarg., Hæfte I, S. 3) »tilhøre vel utvivlsomt den første (evropæiske) Form« l. c., S. 90.¹

I min Samling findes en Han i Pragtdragt af Artens typiske Form; den er skudt ved Frederikshaab 19 Maj 1907; desuden haves en ung Hun fra Nanortalik, skudt i Septbr. 1906.

Nettion crecca carolinense Gml.

Af Krikandens amerikanske Race haves en ♂ i Pragtdragt, skudt ved Nanortalik 10 Maj 1908. Om den unge ♀, der er henført til Artens typiske Form, se ovenf., virkelig tilhører denne eller den amerikanske Race, kan ikke afgøres. B. Hantzsch skriver ganske vist: (Vogelwelt des nordöstlichsten Labradors, Journal für Ornithologie, 1908, S. 337) »Ich glaube übrigens bestimmt, dass sich an der Hand guten Vergleichsmaterials auch sichere Unterschiede zwischen den Weibchen, Jungen und Männchen im Sommerkleide beider Formen feststellen lassen«, men jeg har i det mindste foreløbig ikke været i Stand til at finde nogen nævneværdig Forskel ved at sammenligne 5—6 amerikanske Krikænder (Hunner og yngre Fugle) med over et Par Hundrede evropæiske og asiatiske i min egen Samling.

Mareca penelops (L.). Pibeand.

Læge Deichmann har givet mig to unge Hunner af denne Art, skudte i Efteraaret 1905 ved Julianehaab. Fra Godthaab har jeg faaet en ung Hun skudt 7 Oktbr. 1906, fra Julianehaab en ung Han skudt 16 Novbr. 1906, to unge Hunner skudte 25 Septbr. 1908 og 7 Novbr. 1909 og fra Nanortalik en ung Han skudt 21 Novbr. 1909.

Pibeanden er ifølge H. Winge l. c. S. 78 nogle Gange tilforn truffen paa Vestkysten. Fra Østkysten er den senere nævnt af Helms.

Man kunde med Rette vente, at ogsaa *Mareca americana* vilde vise sig paa Grønlands Vestkyst, hvorhen saa mange andre ame-

¹ Bægge de paagældende Stykker ere dog unge, ca. 4 Mdr. gl., Hanner, ikke som anført for den enes Vedkommende Han i Sommerdragt. Skindene findes paa Zool. Museum, hvor jeg har haft Lejlighed til at se dem.

rikanske Arter ere naaede, men for ingen af de her nævnte Fugles Vedkommende har der, skønt de alle ere i Ungedragt, været nogen Vanskelighed med Artsbestemmelsen; der findes mellem dem ingen amerikansk *Pibeand.

De Vanskeligheder, der vise sig, naar det gælder at skelne mellem Krikandens evropæiske og amerikanske Forms unge Fugle, Hunner og Hanner i Sommerdragt, findes næmlig ikke for de tilsvarende Køns og Alderstrins Vedkommende hos amerikanske og evropæiske Pibeænder, idet Axillarfjerenes Farve og Tegning hos disse afgive et godt Skelnemærke. Dette har for saa vidt længe været kendt, som Salvadori i »Catalogue of Birds«, Vol. XXVII, S. 235 i Beskrivelsen af *Mareca americana* siger »axillaries white«, men om de paagældende Fjer hos *Mareca penelops* siges ganske vist intet; derimod findes følgende tydelige Udtalelse om dette Forhold hos Seeböhm i »History of British Birds«, Vol. III, S. 544: A further characteristic of the American species, apparently showing its affinity with the teal, is that at all ages and in both sexes the axillaries are pure white, with only very slight indications of mottling near the tips«. Paa den anden Side skriver J. G. Millais i sin »Nat. Hist. of the British Surface-feeding Ducks« S. 57: »In first plumage the two birds so closely resemble one another, that it is impossible to give any specific characteristics«. For nylig har Spørgsmaalet været berørt i »Auk«, Vol. XXVIII, April 1911, S. 192 af J. C. Phillips: »Ten years of observation on the migration of Anatidae at Wenham Lake, Massachusetts«, hvorfra nedenstaaende hidsættes: »While looking at the axillary feathers of various birds in the Museum of Comparative Zoology, Mr. Outram Bangs recently pointed out to me a new way of distinguishing at a glance, regardless of sex or plumage, between *M. americana* and *M. penelope* The characters referred to above are as follows: *M. americana*, axillaries practically pure white, except for a very fine dusky pattern at extreme tips or a slight dusky line along the main shaft in some cases. *M. penelope*, axillaries markedly dusky and finely patterned, especially on the inner webs. The outer webs may be almost entirely white, giving an appearance of white axillaries, until the feathers are spread apart.

This distinction has thus far been found to hold good through the entire series of Widgeon skins in the collection of Mr. William Brewster and the Museum of Comparative Zoology, com-

prising about fifty specimens of *M. americana* and about twenty-five of *M. penelope*«.

I min Samling findes kun 3 *Mareca americana*, alle gamle Hanner i Pragtdragt, fra Texas og Louisiana; de have Armhulens Fjer hvide med ganske lidt »dusky« paa Spidserne. Af *Mareca penelops* haves fra Danmark 130 (Hunner og Hanner i Sommer-Pragt- og Ungedragter), fra Norge Han og Hun (gamle Fugle), fra Finland Han og Hun (unge Fugle), fra Island 48 (Hanner og Hunner, unge og gamle Fugle) og fra China og Japan 4 (2 ♂ ad., 1 ♂ juv. og 1 ♀ ad.). Hos alle disse ere Axillarfjerene graalige, stærkere eller svagere marmorerede eller rent ud bredt tværstribede, tilsyneladende uden væsentlig Indflydelse af Alder og Køn; maaske kan det siges, at gamle Hanner gennemgaaende have disse Fjer lidt lysere end Hunner og unge Fugle.

Hos de foreliggende *M. americana* ere Armhulens Fjer i paa-faldende Grad længere og bredere end hos de undersøgte *penelops*.

Alle de grønlandske Skind have graa Axillarfjer.

Dafila acuta (L.). Spidsand.

Assistent Hastrup har sendt mig en ung Han, skudt ved Nanortalik 3 Oktbr. 1910.

Den er i Ungedragt, vel ca. 3—4 Mdr. gl.; paa Kropsiderne ere enkelte vatrede Fjer komne frem.

»Spidsanden har flere Gange vist sig paa Vestkysten«, skriver H. Winge, l. c., S. 78.

Chaulelasmus streperus (L.). Knarand.

Af denne hidtil ikke i Grønland trufne Art har Assistent Hastrup sendt mig en Han skudt ved Nanortalik 30 November 1909. Fuglen er næsten i Pragtdragt, men nogle endnu ikke fældede ungdommelige (neossoptile) Halefjer vise, at det er en ung Fugl født samme Aar og altsaa henved 6 Maaneder gammel.

Knaranden har en vid Udbredelse baade i den gamle og nye Verden, men gaar ikke højt mod Nord; dog yngler den paa Island, og herfra stammer vel rimeligvis Nanortalik-Fuglen.

Fuligula marila (L.). *typica*. Bjærgand.

En ung Han skudt 19 November 1909 ved Nanortalik har Assistent Hastrup sendt mig; den er i Ungedragt; kun enkelte af den kommende Pragtdragts lyse vatrede Fjer ses paa Ryggen.

Dens Maal ere:

Næb	Vinge	Mellemfod
42 mm.	211 mm.	39 mm.

Baade Bjærgandens typiske Form og Racen *affinis* have jfr. H. Winge l. c., S. 83 »enkelte Gange vist sig paa Vestkysten«.

Fra Østkysten kendes nu ogsaa to Tilfælde: D. O. F.'s Tidsskr., 4. Aarg., S. 130: O. Helms: »Nye Arter for Østgrønland«, og ibid. 5. Aarg., S. 15: A. L. V. Manniche: »Nordøstgrønlands Fugle«.

Stejneger har (Onithological Explor. in Commander Island und in Kam., S. 161) udskilt den amerikanske Bjærgand som en fra den palæarktiske forskellige Race under Navnet *Aythya marila nearctica* Stejn. Forskellen skulde bestaa i, at Inderfanerne paa Haandsvingfjerene fra den fjerde havde et graaligt — ikke som hos *marila typica* hvidt — Areal. Det samme Skelnemærke skulde gælde mellem Racerne *affinis* (Eyton) hjemmehørende i Amerika og *mariloides* (Vigors) fra China og Japan; disse igen skulde kunne skelnes fra *marila typica* og *nearctica* ved ringere Størrelse, grovere Vatrang paa Ryggen hos Hannerne i Pragtdragt, og ved at Glansen paa Hovedets Fjer skulde have rødligt Skær set baade med og mod Lyset.

Formen *nearctica* er imidlertid senere opgiven. I »Auk«, Vol. XII, 1895, S. 293—295 gør Louis B. Bishop opmærksom paa, at typiske Stykker af saavel *nearctica* som *marila* samt Overgangsformer kunne findes paa samme Sted i Amerika (Stony Creek, Conn.), og Coues skriver (Key to North Am. Birds, 1903, S. 923): »North American specimens are absolutely identical with the European«; Salvadori (Cat. of Birds Brit. Mus., Vol. XXVII, 1895, S. 359) siger, efter at have nævnt de Steinegerske Skelnemærker: »I must confess, that I have not been able to appreciate the difference«. I Am. Ornith. Un. Suppl. List, »Auk«, Jan. 1899, S. 104 er Racen slettet. Den nævnes dog endnu af Schalow i »Vögel der Arktis«, 1904, S. 161 og af Hantzsch i »Beitrag zur Kenntnis der Vogelwelt Islands«, 1905, S. 183.

Jeg har, saa vidt gørligt¹, undersøgt Vingen hos 22 ♂♂ ad., 21 ♀♀ ad., 17 ♂♂ juv. og 10 ♀♀ juv. fra Danmark; hos 1 ♀ ad. fra Finland, ♂, ♀ ad. og ♂ juv. fra Norge samt hos 7 ♂ ad., 6 ♀ ad. 2 ♂ juv. fra Island, alle i min Samling.

¹ Det er ikke let paa tørre Skind at undersøge det paagældende Forhold i Vingen helt fyldestgørende uden at afstedkomme Ødelæggelser.

Det viser sig da for danske Fugles Vedkommende, at de paagældende Svingfjer hos 9 ♂♂ ad. have graa Inderfaner, hos 9 hvide og hos 4 ere de midt imellem graat og hvidt, paa ingen Maade, som Stejneger skriver, »with a distinct white area«; 18 ♀♀ ad. have Inderfanerne graa, hos 3 ere de lysegraa; 9 ♂♂ juv. have hvide, 5 graa og 3 lysegraa Inderfaner; 9 ♀♀ juv. have graa og 1 lysegraa Inderfane. Den finske Hun har graa Inderfane og det samme gælder de 3 norske Fugle. Af de 7 ♂♂ ad. fra Island have 2 graa, 3 hvide og 2 lysegraa, de 6 ♀♀ ad. graa og af de 2 ♂♂ juv. den ene graa og den anden hvid Inderfane. Selv om denne Undersøgelse, jfr. Fodnoten, ikke tør gøre Fordring paa i alle Tilfælde at være helt udtømmende, er den dog formentlig tilstrækkelig til at godtgøre, at der har været god Grund til at opgive Racen »*nearctica*«. Som det ses, synes Hunnerne oftest at have graa Inderfaner, men Stejneger skriver l. c.: »the difference in the light markings on the primaries is easily observable both in the males and the females«.

Fra Amerika findes i min Samling 2 ♂♂ og 4 ♀♀ mærkede af den amerikanske Samler »*nearctica*«; de vise følgende Maal:

			Vinge	Næb	Mellemfod
♂ juv.	²² / ₁₀ 06	Amelia Island Florida	220 mm.	47 mm.	41 mm.
♂	³ / ₄ 00	Lake Koshkonong Wisc.	213 »	44 »	39,5 »
♀ juv.	⁵ / ₁₁ 06	Amelia Island Florida	212 »	44 »	38,5 »
♀ ad.	³ / ₄ 00	Lake Koshkonong Wisc.	209 »	46 »	39 »
♀ ad.	¹⁰ / ₄ 02	» » »	202 »	41 »	37,5 »
♀ ad.	²⁸ / ₁₀ 00	Madison Wisconsin	196 »	39 »	37 »

Hannen fra Lake Koshkonong har hvide Arealer paa de paagældende Svingfjers Inderfaner, de øvrige Stykker have graa.

Racen »*affinis*« regnes ofte for en Art, men Coues skriver dog l. c. S. 924: »it is difficult to define this bird specifically, but it appears to preserve its characters though constantly associated with the last (*marila*)«. I »Auk«, Vol. XX, 1903, S. 64 findes en Bemærkning af E. Howard Eaton om det samme Spørgsmaal: »Often I have found »blue bills« which could be assigned only with great difficulty to the species *Aythya affinis* or to *A. marila*. Especially was this true of females. Measurements have been found quite unreliable in deciding these cases, for it is a common thing to find a male of *A. affinis* which is up to the smaller measurements of *A. marila*, and often the

flank markings are so indefinite, and the head iridescence also, that no one could say with precision what the bird was«. Om det Skelnemærke Svingfjerene skulde afgive siges intet.

I min Samling findes fra Amerika af Racen affinis en gammel og en ung Han, en gammel og to unge Hunner; de vise følgende Maal:

			Vinge	Næb	Mellemfod	
♂ ad.	$\frac{31}{3}$	02	Fox Island Mc.	208 mm.	42,5 mm.	36 mm.
♂ juv.	$\frac{21}{11}$	00	Shelter Island N.Y.	205 »	40 »	36 »
♀ ad.	$\frac{18}{3}$	00	Illinois	192 »	41,5 »	31,5 »
♀ juv.	$\frac{7}{11}$	00	New York	196 »	38,5 »	36 »
♀ juv.	$\frac{4}{12}$	06	Florida	192 »	39,5 »	36 »

Hos dem alle ere Svingfjerenes Inderfaner graa.

Hvad nu Bjerganden fra Nanortalik angaar, er den jo — jfr. Maalene — ganske vist noget lille, men lige saa smaa (og mindre) Hanner haves fra Danmark;¹ den er ganske ung med lutter ungdommelige Halefjer; Svingfjerenes Inderfaner ere hvide; det er aabenbart en typisk *marila*.

Somateria mollissima v-nigrum Gray. Sort V-Ederfugl.

En typisk Sort V-Ederfugl, skudt ved Godthaab i Februar Maaned 1903, findes i min Samling; den stemmer i Udseende ganske nøje med to udfarvede Hanner i Pragtdragt fra Yukon River Alaska; Næbfligene ere korte og spidse, det grønne paa Kinden gaar langt hen under og foran Øjet, og den har et udpræget kulsort V paa Hagen; desuden er den meget stor. Winge nævner ogsaa l. c. S. 96 den typiske Sort V-Ederfugl fra Grønland og omtaler nogle Overgangsformer mellem denne og den sædvanlige grønlandske Ederfugl. De (ibidem S. 98) fremsatte Udtalelser have senere fundet Bekræftelse, idet vi nu fra Grønland foruden den sædvanlige grønlandske Ederfugl, *Som. mollissima borealis* Brehm, kende Racen *Som. moll. v-nigrum*, Overgangsformer mellem disse to og desuden Racen *Som. moll. dresseri* Sharpe, jfr. D. O. F.'s Tidsskrift, 1. Aarg., S. 165. Man tør vente

¹ De gennemsnitlige Maal af 17 unge Danske Hanner ere:

		Vinge	Næb	Mellemfod
		213,5 mm.	43,6 mm.	40 mm.
Største Maal	225	>	47,5	>
Mindste	>	205	>	39

ogsaa at finde Overgange mellem sidstnævnte og Racen *borealis* Brehm. Som nævnt ibid. S. 167 optræder undertiden ogsaa hos denne — ligesom hos danske, færøiske, islandske og Dressers Ederfugle — et mere eller mindre tydeligt V paa Struben, uden at man derfor ser andre af de Racen *v-nigrum* tilhørende Egen-skaber, jfr. ogsaa D. O. F.'s Tidsskrift, 3. Aarg., S. VII og Cat. of Birds, Vol. XXVII, S. 425. Arthur H. Norton giver i »Auk« Vol. XIV, 1897, S. 303—304 en Beskrivelse af 4 Dressers Ederfugle med sort V fra Nord Amerikas Atlanterhavskyst og paapeger, at disse intet have med *v-nigrum* at gøre; det drejer sig om 2 fuldvoksne og 2 Hanner i andet Aar, der ellers i et og alt ere typiske Dressers Ederfugle. Det lykkedes Forf. gennem Fore-spørgsler hos Samlere boende paa Kysten af Maine at erfare, at V-Mærket paa Struben ofte saas hos »young drakes«. »Upon the investigation of a large series of these drakes in all stages of plumage, it was found that this feature is of irregular appearance, or, what is perhaps best understood, as an occasional reversion to the characters of a progenitor from which it sprung, in common with *v-nigra*. It may be stated of the birds having the black figure, that, aside from the presence of that mark, their only departures from the typical adult male of their species, are fully shown to be coincident with stages of immaturity, and that they show nothing that can be considered as of a hybridic nature.«

Chen hyperboreus (Pall.) *typicus*. Snegaas.

To Snegæs, bægge Hanner, skudte 17 Juni 1910 ved Sukkertoppen, den ene udfarvet, den anden med Rester af den graa Ungedragt, har Kolonibestyrer Bistrup sendt mig.

»Snegaasen er sjælden i Grønland«, skriver H. Winge l. c. S. 119. 4 Skind af to gamle og to yngre Fugle omtales; de tilhøre alle den mindre Race *Chen hyperboreus typicus* og Maalene opgives at være for de to gamle Fugles Vedkommende:

Næbryg	Vinge
52 mm.	370 mm.
56 »	390 »

for de to yngre:

53 $\frac{1}{2}$ mm.	400 mm.
54 »	410 »

S. Alphéraky giver i »The Geese of Europe and Asia« (London 1905) følgende Maal for *Chen hyperboreus*:

Næbryg	Vinge	Mellemfod
49,5—58,4 mm.	368—431 mm.	71,1—82,5 mm.

og for *Chen nivalis*:

65—69 mm.	440—445 mm.	80—89 mm.
-----------	-------------	-----------

Der tilføjes: »Although these dimensions are given by different authors, it must be supposed, according to the views of Mr. Leffingwell (Shooting in Upland, Marsh, and Stream, Chicago 1890, p. 314), that specimens exist of smaller dimensions standing between *Chen hyperboreus* and *Chen nivalis*. Unfortunately this author does not give more detailed data or measurements of such intermediate individuals.«

To Hanner fra Amerika i min Samling, bægge udfarvede Fugle, den ene bestemt som *Chen hyperboreus nivalis*, skudt 29 April 1901 Sweet Water Lake, North Dakota, den anden bestemt som *Chen hyperboreus* skudt 8 Marts 1904 i Louisiana, have følgende Maal:

Næbryg	Vinge	Mellemfod
54 mm.	428 mm.	82 mm.
51 »	430 »	78 »

og synes altsaa bægge at være *hyperboreus*.

De to Snegæs fra Sukkertoppen maale:

	Næbryg	Vinge	Mellemfod
♂ ad.	57 mm.	424 mm.	84 mm.
♂ juv.	57 »	406 »	83 »

og maa vel derfor nærmest henregnes til den typiske Form *Chen hyperboreus*; men den, der gennemlæser de foreliggende Beretninger om de to Racers Forekomst, kan vanskelig undgaa at faa alvorlig Tvivl om deres Eksistensberettigelse. Jfr. Schalow »Vögel der Arktis«, S. 173.

Anser albifrons gambeli (Hartl.). Blisgaas.

De Blisgæs, som jeg har modtaget fra Grønland, tilhøre alle nærmest Artens amerikanske Race »*gambeli*«.

7 ældre og 2 unge Fugle haves; de vise følgende Maal:

			Vinge	Antal Tænder	Næb	Mellemfod
♂	4/6 03	Sukkertoppen	432 mm.	26	54,5 mm.	83 mm.
♂ (?)	Maj 03	—	432 »	24	53 »	78,5 »
♀	10/5 07	Holsteinsborg	416 »	24	50 »	72 »
♂	10/6 04	—	412 »	22	52 »	74,5 »
♂	27/4 09	Nanortalik	411 »	28	55 »	79 »
♂	27/6 07	Holsteinsborg	i Fældn.	28	54 »	74 »
♀	27/6 07	—	—	22	51 »	75 »

Unge Fugle:

♀ (?)	28/9 04	Sukkertoppen	409 mm.	28	55 »	77 »
♂	5/10 09	Nanortalik	392 »	28	53 »	79 »

H. Winge op giver l. c. S. 116 følgende Maal for 5 grønlandske Skind i Zool. Museum:

Næbryggens Længde	50	51	52	54	55 mm.
Vingens Længde	380	420	410	420	450 »

For et Skind af en Blisgaas (gammel Fugl, formentlig ♀) fra Østkysten funden død 20 Maj 1903 ved Strandkanten paa Østsiden af Tasiusak op giver O. Helms (D. O. F. T., 3. Aarg., S. 5) følgende Maal:

Vinge	Næb	Mellemfod
365 mm.	45 mm.	70 mm.

3 ♂ ad. og 1 ♀ juv. fra Amerika i min Samling maale:

			Vinge	Antal Tænder	Næb	Mellemfod
♂	15/1 08	Louisiana	446 mm.	26	57 mm.	76 mm.
♂	15/1 08	—	429 »	26	55 »	78,5 »
♂	1/3 07	Lake Arthur, Louiss.	428 »	26	52 »	78 »
♀ juv.	6/1 05	Louisiana	397 »	26	52 »	72,5 »

Den eneste Blisgaas fra Danmark i min Samling er en ung Hun, der viser følgende Maal:

	Vinge	Antal Tænder	Næb	Mellemfod
♀ juv. 20/10 1899	369 mm.	28	44 mm.	70 mm.
Bøtø pr. Gjedser				

Prof. Collett op giver (Mindre Medd. vedr. Norges Fuglef. 1877—80 og 1881—92) nedenstaaende Vingemaal (Næbmaal opgives ikke) for Norske Blisgæs:

♂: 420, 432, 422 mm. ♀: 389 mm.

S. Alphéraky har (Geese of Europe and Asia) undersøgt et betydeligt Antal palæarktiske Blisgæs; han opgiver nedenstaaende Maal for gamle Fugle:

Vinge	Næb	Mellemfod
375—435 mm.	40—56 mm.	51—81 mm.

Denne Forfatter har fundet, at Blisgæs tiltage i Størrelse jo længere man kommer mod Øst (l. c. S. 46); han opgiver en Del af Dr. Sushkin tagne Næbmaal af Fugle fra »Turgai district and the Ryazan Government« og skriver (S. 47): »Summing up these measurements, we obtain the result that white-fronted geese from Novaia Zemlia, Livonia, the Kharkow, Ryazan, and Orenburg Governments, and the Kirgiz steppe (including young birds), have the culmen measuring:

	43—49 mm.
from Verkhne-Kolymsk	42—50 »
» Kamchatka	44—52 »
» Sakhalin, Yezo, and Japan . . .	44—53 »
» Chukchi Peninsula and Anadyr	46—56 »

Consequently, adult birds occurring in Russia have culmen-length 43 to 56 mm. the maximum length being 56 mm. recorded only in one specimen which came from the most easterly portion of Asiatic Russia, thus being entirely in accord with the general increase of bills in geese as we proceed eastwards. We see, however, that the other Anadyr specimen and all those from Chuhchiland collected by Baron Maidel have considerably shorter bills, one of these, viz. 41 mm., even yielding to some European examples in size. We have no specimens of Greenland white-fronted geese, but apparently they are rather less than the European form, and cannot be referred to *A. gambeli*.

In North America it is, however, well known that the white-fronted goose sometimes exceeds in the dimensions of the bill even the specimen we have cited above from Anadyr, at times attaining the great length of 60 mm.; but it must be remembered that there also the length of bill of this goose varies from 40—60 mm. — that is to say, there also often occur individuals not excelling European specimens. Nevertheless, taken all together, it must be admitted, that American white-fronted geese are somewhat larger than ours; but in view of the fact that the colouring of the whole bird, and, in particular, of the soft parts, does not differ from that of ours, I do not know by what cha-

racter to distinguish the American specimens which do not exceed the typical geese of this species in the dimensions of the bill. If even it be granted that the American form (*gambeli*) must be distinguished from the East Asiatic white fronted-geese, yet the latter at any rate are not distinguishable from the European birds.«

Alphéraky behandler dernæst udførligt Spørgsmaalet om Næbbets Farve hos de to Racer og fastslaar sluttelig »that there is no difference whatever between the colouring of the bill in the latter (*albifrons*) and that of the American *A. gambeli*. Accordingly a somewhat greater size of beak is the sole distinguishing character of the American form and that only as a rule or in extreme cases, but nowise universally«.

Det kan jo gerne være, at Racen *gambeli*, naar det kommer til Stykket, ikke er meget udpræget, men efter det foreliggende skulde man dog tro, at en gennemsnitlig Størrelsesforskel vilde være paaviselig, naar man sammenlignede en større Række Blisgæs — unge med unge og voksne med voksne — fra Amerika og Europa; at asiatiske, særlig østasiatiske Gæs af denne Art vilde vise Mellemlformer, der med lige megen Ret kunde regnes til bægge Sider, er jo i og for sig ingen Grund til at frakende Racen *gambeli* Berettigelse. Men vil man regne med den amerikanske Race, synes det mig — i Modsætning til Alphéraky — rigtigst at henføre i hvert Tilfælde de vestgrønlandske Blisgæs til denne.

Podiceps auritus (L.). Hornet Lappedykker.

Af denne Art findes i min Samling fire Stykker fra Grønland. I Oktober 1906 fik jeg af Læge Deichmann to unge Fugle i Vinterdragt; den ene bærer endnu Spor af Ungedragten paa Halsen; de ere skudte ved Julianehaab i Efteraaret 1905.

To unge Fugle, Han og Hun, ligeledes i Vinterdragt, har Assistent Hastrup sendt mig fra Nanortalik; de ere skudte 30 November og 22 December 1909.

Arten er truffen nogle Gange før i Grønland. Jfr. H. Winge: Grønlands Fugle, S. 130.

Podiceps griseigena major (Temm. & Schl.). Graastrubet Lappedykker.

Fra Julianehaab har jeg to Gange faaet den graastrubede

Lappedykkers store Race; en ♂ (?) skudt Novbr. 1905 og en ♀ skudt 21 Novbr. 1908; jfr. D. O. F. T., 4. Aarg., S. 149.

Crex pratensis Bechst. Vagtelkonge.

Kolonibestyrer Bistrup har sendt mig to Vagtelkonger fra Sukkertoppen, den ene — ikke kønsbestemt — fanget 8 Septbr. 1901, den anden mærket ♂ skudt 8 Septbr. 1906. Bægge ere vist unge Fugle.

Fra Julianehaabs Distrikt har Læge Deichmann sendt mig en Vagtelkonge, skudt i Efteraaret 1906.

H. Winge nævner, Grønlands Fugle S. 145, 5 tidligere Tilfælde af Vagtelkongens Forekomst i Landet.

Vanellus cristatus Meyer. Vibe.

Læge Deichmann har givet mig Skindet af en Vibe, som er skudt ved Julianehaab i Efteraaret (vist Oktbr.) 1905. Det er en gammel Hun i Vinterdragt. »Nogle faa Gange«, skriver H. Winge l. c. S. 147, »har Viben vist sig paa Grønlands Vestkyst«.

Squatarola helvetica (L.). Strandhjejle.

Denne Art er oftere set langs Grønlands Vestkyst, »men vist kun som tilfældig Gæst« (H. Winge, l. c. S. 148).

I min Samling findes 3 Strandhjejler fra Grønland; en skudt ved Sukkertoppen 29 Juni 1910; det er vist en Hun; den er i Vinterdragt, men baade paa Ryg og Bug ses frembrydende Sommerdragsfjer.

I ganske lignende Dragt er en ♀ skudt ved Holsteinsborg 24 Maj 1901. Det tredie Skind er af en ung Fugl, skudt ved Nanortalik i Septbr. 1907.

Numenius phæopus (L.). Lille Regnspove.

Om den lille Spove skriver H. Winge l. c. S. 158, at den »saa ofte er set paa Vestkysten af Grønland, at der er Grund til at tro, at den i det mindste af og til yngler dér«.

I min Samling findes 8 Skind fra Grønlands Vestkyst; 4 fra Egnen omkring Sukkertoppen (4 Juli 1906, 22 Juni, 21 Juli og Juli 1908), 3 fra Igaliko (22, 24 og 24 Maj 1908), og 1 fra Julianehaab (Foraaret 1906); alle gamle Fugle i Yngledragt. Desuden har Læge Deichmann meddelt mig, at han i Aaret 1906 først i Juni paa en Rejse i Julianehaabs Distrikt fandt den lille Regnspove meget talrig paa Yderøerne udenfor Nanortalik (Kit-

sigsut); den saas dels parvis og dels i Smaaflokke paa 5—6 Stkr.; senere paa Sommeren (i Juli) saa D. ogsaa ved Arsuk flere Spover enkeltvis. Formodningen om, at den lille Regnspove yngler i Sydgrønland, vinder herved i Styrke.

Tringa maculata Vieill.

Af denne Art, der jo flere Gange har vist sig paa Vestkysten af Grønland, findes i min Samling en ung Fugl, skudt ved Sukkertoppen i Septb. 1907.

Tringa fuscicollis Vieill.

En ♂ skudt ved Nanortalik 7 Juni 1909, har Assistent Hastrup sendt mig.

Lestris catarrhactes (L.). Storkjove.

En ung Fugl af denne Art (vist Han), skudt ved Sardløk i Julianehaabs Distrikt, har Assistent Jensen sendt mig.

»Kun nogle faa Gange«, skriver H. Winge l. c. S. 214, »er den set ved Grønlands Vestkyst«.

Ardea cinerea (L.). Hejre.

Assistent Jensen har sendt mig en ung Hejre, Hun, skudt 30 Oktbr. 1910 ved Julianehaabs Ferskvandssø; en anden Hejre saas samtidig, men den blev ikke nedlagt.

Ved Sammenligning med Zool. Museums Stof af *Ardea herodias* fra Amerika har det vist sig, at Hejren fra Julianehaab er en typisk *Ardea cinerea*.

Ifølge Winge l. c. S. 242 har Hejren vist sig i Grønland nogle faa Gange tilforn.

Skindet fra Julianehaab findes nu i Zool. Museum.

Cephus grylle (L.). Tejste.

En hel sort Tejste, uden den hvide Vingeplet, skudt ved Nanortalik 12 Novbr. 1909, har Assistent Hastrup sendt mig. Fuglen er en Han, Benene ere stærkt røde som hos gamle Fugle; mærkeligt nok findes intet Spor af frembrydende Vinterdragt.

Ifølge H. Winge l. c. S. 215 findes 4 lignende Skind i Zool. Museum, og ogsaa denne Tejste bekræfter — den ellers hvide Vingeplet kan skimtes (jfr. H. Winge) som lidt lysere end Omgivelserne — Professor Collets Opfattelse (On a melanistic phase

of *Uria grylle*; Christiania Vidensk. Selsk. Forhandl., 1895, S. 1—14) af »*Uria motzfeldi*« som en Farveændring af *Cephus grylle*.

Nylig har Herr C. Bangert skænket Zoologisk Museum en ganske lignende Tejste nedsendt til ham fra Godthaab, hvor den var skudt 20 August 1911. Fuglen er en ganske ung Han, vel ca. 3 Mdr. gl., men uden Spor af den sædvanlige Ungedragt.

Hirundo rustica horreorum Barton. Amerikansk Forstuesvale.

En Forstuesvale af den amerikanske Race har Kolonibestyrer Bistrup sendt mig; den er skudt ved Sukkertoppen 4 Juni 1904; Skindet er mærket ♂.

»Mindst 5 Gange tilforn«, skriver H. Winge l. c. S. 273, »har Forstuesvalens amerikanske Race vist sig paa Grønlands Vestkyst baade i Syd og Nord.«

Otocorys alpestris (L.). Bjærglærke.

Om denne Art skriver H. Winge l. c. S. 274, at den kun en Gang har vist sig i Sydgrønland (Godthaab, Oktbr. 1835, Holbøll). I Efteraaret 1910 modtog jeg en ♂ fra Kolonibestyrer Bistrup; den var skudt ved Sukkertoppen 13 Oktbr. samme Aar.

Sturnus vulgaris (L.). Stær.

To Stære i Foraarsdragt (den ene med gult, den anden med endnu mørkt Næb) og en i Efteraarsdragt har Læge Deichmann givet mig; de ere skudte ved Julianehaab, Efteraarsfuglen i Novbr. 1904, de to andre tidligt i Foraaret 1905. Jeg har desuden fra Assistent Hastrup modtaget en ♂ skudt ved Nanortalik 1 Novbr. 1909. — Alle fire Stære tilhøre Artens typiske Form. Det samme gælder en Stær i Foraarsdragt (vist Han), som C. Bangert har skænket Zoologisk Museum, og som var nedsendt til ham fra Sarfanguaak ved Holsteinsborg i Efteraaret 1911. Nordligere har Stæren hidtil ikke vist sig i Grønland.

Motacilla alba (L.). Hvid Vipstjert.

En hvid Vipstjert i Foraarsdragt (vist Han), skudt ved Igaliko 14 Maj 1909 har Assistent Jensen sendt mig. Arten er truffen nogle Gange før i Grønland baade paa Øst- og Vestkyst.

Passerella iliaca (Merrem.) *typica*.

Fra Sukkertoppen har Kolonibestyrer Bistrup sendt mig et

Skind af denne for Grønlands Fauna nye Art. Den er skudt 13 Oktbr. 1910 og mærket »Han«.

Baade Slægten og Arten er ny for Grønland; dens Hjem er Nord Amerika, hvor den optræder i flere Racer. Om den typiske »Fox Sparrow«'s Udbredelse siges i A. O. U Check-List of North American Birds, 3rd Ed., New York 1910, S. 277: »Breeds in Boreal zones from tree limit in northeastern Alaska, northern Mackenzie, central Keewatin, northern Ontario (Moose Factory), and northern Ungawa south to central Alberta, northern Manitoba, southern Keewatin, Magdalen Islands, and New Foundland; winters from lower Ohio and Potomac valleys (occasionally further north) to central Texas and northern Florida; casual on the coast of southern Alaska and in California«.

Skindet er nu overgaaet til Zoologisk Museum.

HEJREN (ARDEA CINEREA) I DANMARK NU OG TIDLIGERE.

AF

V. WEIBÜLL.

I dette Tidsskrifts 3. Aarg., 2. Hæfte tillod jeg mig at henvende mig til Foreningens Medlemmer med følgende Anmodning:

»Da jeg for Tiden beskæftiger mig med nogle Undersøgelser vedrørende vor almindelige Hejres (*Ardea cinerea*) Udbredelse her i Landet samt dens Yngleforhold, og da personlig eller direkte Henvendelse til alle, der kan antages at sidde inde med Oplysninger i saa Henseende, vilde være noget nær uoverkommelig, beder jeg herved Foreningens Medlemmer velvilligst at meddele mig, hvad de maatte vide om Hejren i Danmark nu og tidligere. Hvad jeg særlig ønsker Oplysning om, er i Hovedsagen følgende Punkter:

1. Ynglesteder, tidligere og nuværende, med nøjagtigst mulig Angivelse af Tidspunktet for Koloniernes Forsvinden, respektive Bosættelse.
2. Koloniernes Størrelse, Aftagen eller Tiltagen, samt om Fredning fra Jagtejernes Side finder Sted.